

Slovenski hmeljar

Glasilo hmeljarskega društva za Slovenijo

Izhaja štirinajstnevno ♦ Naročnina Din 20.—, za nečlane Din 30.—; posamezna številka Din 2.— ♦ Uredništvo in uprava: Celje, Vodnikova ul. 2, telefon 218

Leto II

Celje, dne 27. februarja 1931

Štev. 5

Savinjski:

K skrčitvi nasadov

V predzadnji številki smo se menili o tem, kateri hmeljarski okoliši naj skrčijo nasade. Treba pa je tudi rešiti vprašanje, kd o , kateri hmeljar torej v poedinih okoliših naj nasade skrči. Odgovor na to vprašanje pa je še bolj težaven, vendar ga je tudi treba najti, ker, kakor docela pravilno rad trdi naš urednik na svojih predavanjih, je danes položaj že tak, da je treba denar hraniti in pamet rabiti.

Predvsem mora skrčiti nasade tisti, ki ima več hmelja, kakor pa ga njegovo gospodarstvo prenese. Nikdar in nobeno gospodarstvo ne sme biti odvisno samo od hmelja. V najstarejših hmeljarskih krajih, kjer je res hmelj glavna in skoro edina pridobitvena gospodarska panoga, trdijo, da nobeno gospodarstvo ne prenese več hmelja kakor največ četrtno orne zemlje, to se pravi, kdor ima n. pr. 8 oralov orne zemlje, more imeti največ 2 orala pod hmeljem. V manj izrazitih hmeljskih okoliših pa je tudi četrtna preveč in prenese gospodarstvo le petino do devetino orne zemlje hmelja. Razmerje med površino orne zemlje in hmeljskih nasadov pa je odvisno tudi od raznih okolnosti, kakor finančnih razmer dobičnega hmeljarja, intenzivnosti njegovega gospodarstva, kakovosti zemlje in lege zemljišča, obsežnosti sušilnice in drugih potrebnih prostorov, razpoložljivih delovnih moči, cene delovnih sil itd. Enotnega pravila torej tukaj ni, toda če gre vsak hmeljar enkrat res »vase« in razmotri temeljito vse okolnosti, ki pridejo v poštev, mu gotovo ne bo prav nič težko ustanoviti, koliko hmelja njegovo gospodarstvo vedno in v vsakem slučaju

lahko prenese. Seveda pa ne sme pri tem misliti le na dobra, temveč mnogo bolj na slaba leta. Za taka razmotrivanja so današnji slabi časi posebno primerni, ker sedaj lahko prav vsak trezno pretehta položaj. In če se bo vsak hmeljar, potem ko je po vsestranskem premišljevanju ugotovil, koliko hmelja njegovo gospodarstvo lahko prenese, ne da bi bilo omajano v svojih temeljih, določene površine tudi s t a l n o držal, potem je lahko uverjen, da mu bo hmeljarstvo res t r a j e n vir blagostanja in bo lahko izhajal v dobrih in slabih časih.

Pri tej določitvi primerne površine nasadov za poedinega hmeljarja pa ne sme nobeden pozabiti velike važnosti, ki jo ima in jo bo še vedno bolj imela kvaliteta hmelja. Ta ali oni bi morda lahko brez rizika držal do 8000 sadežev, ker ima dovolj zemlje in poceni delovnih moči ter tudi raznih dohodkov, toda sušilnico ima premajhno in ne more obranega hmelja sprofi sušiti. Hmelj pa, ki mora obran čakati morda celó po več dni, preden pride na sušilnico, trpi zlasti na barvi in nikdar ne dá brezhibne kvalitete. Temu hmeljarju ne bo preostalo drugega, kakor skrčiti nasade v toliko, da bo sušilnica zadoščala, ali pa povečati sušilnico. Isto velja tudi glede shrambe za hmelj, pravičnega in pravočasnega obdelovanja, gnojenja, obiranja itd. Vodilna misel vsakega pravega hmeljarja mora vedno biti: Držile t o l i k o nasadov in p r i d e l u j l e t o l i k o h m e l j a , k o l i k o g a r e s v n a j b o l j š i i n b r e z h i b n i k a k o v o s t i p r i d e l o v a t i m o r e š . Zadnji čas je, da končno veljavno in enkrat za vselej opustimo m n o ž i n s k o produkcijo ter posvetimo vso svojo skrb le k a k o v o s t n i produkciji.

S tem je tudi povedano točno dovolj, kdo mora skrčiti nasade. Enotnega merila tu ni mogoče

predpisati, toda vsak hmeljar zase bo to vprašanje brez težav lahko pravilno rešil. In čim prej to stori, tem bolje za njega, za naše in za celokupno hmeljarstvo sploh. Ako pogledamo samo naš hmeljarski okoliš, našo lepo Savinjsko dolino, lahko vidimo, da jih je še nekaj, ki imajo preveč hmelja in bodo radi ali neradi morali nasade še skrčiti, zopet drugi pa so v slepem in neopravičenem strahu nasade že preveč skrčili in jih bodo prej ali slej zopet razširili. Tako bo površina nasadov v celem okolišu ostala sicer neizpremenjena, pač pa bo tudi na poedine hmeljarje pravilno razdeljena. In kakor smo bili prvi, ki smo skupno površino nasadov prilagodili potrebam svetovnega trga v naši provenienci, tako bodimo tudi prvi, ki bomo izvršili pravilno razdelitev nasadov na poedine hmeljarje. Čim prej to storimo, tem prej bomo imeli s t a b i l n a hmeljarska gospodarstva na s o - l i d n e m temelju, katerih obstoj tudi v času najhujše hmeljske krize ne bo ogrožen. In tudi v tem nas bodo ostali hmeljski okoliši radi ali neradi morali posnemati.

Pa ne samo za splošno omejitev in prilagoditev površine nasadov posameznim gospodarstvom, temveč tudi za premestitev in izboljšanje nasadov je sedaj v času nadprodukcije najprikladnejši čas. Marsikdo ima morda nasade v neugodni legi in neprimernem zemljišču. Ta naj brez oklevanja odbere sadeže od najboljših rastlin in nasadi na drugem mestu nov nasad. Hmelj spada v n a j b o l j š o zemljo in n a j u g o d n e j š o lego, ker le tu bo dal obilne in prvovrstne pridelke. In ko mu novi nasad začne roditi, naj starega brez razmišljanja skrči ter uporabi za drugo kulturo. Slično naj stori tudi tisti hmeljar, ki ima že stare in prestare nasade; tudi ta naj v novi, še boljši zemlji in še lepši legi zasadi nove nasade ter stare opusti. Tudi je sedaj najboljši čas, da temeljito iztrebimo iz našega okoliša ves pozni in drugovrstni hmelj, tako posamezne rastline kakor še tistih par sklenjenih nasadov. Prikladna vrsta hmelja za nas je le golding, naš savinjski golding.

To je vse, kar smo glede skrčitve nasadov deloma že storili, deloma pa še moramo storiti. Lepi, mladi, kvalitativno in kvantitativno dobro rodni nasadi v najboljši zemlji in v najugodnejših legah, vestno in skrbno negovani, ter ustaljena hmeljarska gospodarstva nam bodo nudila najboljše jamstvo za obstoj in procvit našega hmeljarstva, ki bo v tem slučaju ostalo tudi soliden in trajen vir blagostanja naše lepe Savinjske doline.

Dipl. ing. Janko Dolinar:

O gnojenju hmelja

(Dalje.)

Vsak hmeljar dobro ve, da pri hmelju ni glavno množina, temveč mnogo bolj kakovost pridelka. Obilne pridelke pri hmelju ni baš težko doseči, pač pa je mnogo težavneje doseči tudi v vsakem oziru prvovrstne pridelke. Kakor že omenjeno, je množina in kakovost pridelkov odvisna od pravnega gnojenja. Toda dočim je za obilne pridelke potrebno le, da gnojimo zadosti in pravočasno, moramo za dosego prvovrstne kakovosti paziti tudi na to, da ne gnojimo preveč, ker ne le prepičlo, temveč tudi preobilno gnojenje z različnimi hranili lahko prav znatno poslabša kakovost. Da bomo torej znali hmelju pravilno gnojiti, oglejmo si najprej, kako poedina najvažnejša hranila kalij, fosforova kislina, dušik in apno vplivajo na obilnost ter kakovost pridelka pri hmelju.

Kalij rastlino krepí in jo napravi odpornejšo proti raznim boleznim in škodljivcem. Poleg tega pa od množine kalija v zemlji zavisi aroma hmelja, kakovost vretenc in obilnost smole v lupulinu. Ako damo torej hmelju dosti kalija, dosežemo fino in prijetno aromo, prav tanka in fina vretenca ter obilo smole v lupulinu. Preveč kalija nikdar ne škodi ter ga je zato vedno bolje dati nekaj več kakor pa premalo. Posledica pomanjkanja kalija je slaba aroma hmelja, groba vretenca in malo smole v lupulinu.

Fosforova kislina pospešuje tvorbo kobul in lupulina ter zorenje kobul. Ako ima torej hmelj na razpolago dosti fosforove kisline, bodo kobule lepo oblikovane, fine, čvrste in zaprte ter polne lupulina; hmelj bo dozorel prej in enakomerno. Če pa hmelju primanjkuje fosforove kisline, dá manj kobul ter so le-te nepravilno razvite, »razmrščene«, več ali manj odprte in vsebujejo malo lupulina; tak hmelj tudi zori pozneje in zelo neenakomerno, tako da je res težko določiti pravi čas obiranja. Preveč fosforove kisline hmelju tudi nikdar ne škoduje in jo je zato vedno bolje dati nekoliko preveč kakor pa premalo.

Dušik vpliva v prvi vrsti na obilnost pridelka ter na obliko in barvo kobul. Ako damo hmelju dovolj dušika, dosežemo obilne pridelke ter pravilno jajčaste kobule gladko zelene barve. Ako pa hmelju dušika manjka, so pridelki pičli, hmelj predčasno zori in porumeni. Če pa damo hmelju preveč dušika, nam obrodi sicer mnogo listja, toda le malo kobul, ki pa so izredno velike, »divje«, grobe ter umazano zelene barve, vsebujejo malo lupulina in v lupulinu malo smole; hmelj dosti pozneje in ne-

enakomerno zori. Preveč dušika torej hmelju silno škoduje in ga je zato vedno bolje dati nekoliko manj kakor pa preveč.

O učinku apna smo že lansko leto v 13. številki našega lista podrobno razpravljali. Bo dobro to še enkrat prečitati! Brez apna ni ne obilnih ne kakovostno dobrih pridelkov. Apno hmelju zlepa ne škoduje in mu je treba dati apna v prvi vrsti, ker le tedaj bo tudi gnojenje z ostalimi hranili kaj za- leglo in koristilo.

Sedaj, ko vemo, kako poedine hranilne snovi vplivajo na množino in kakovost pridelka, ne bo nobenemu hmeljarju več težko določiti, kako je treba hmelju gnojiti. Ako hočemo dobiti obilne in prvovrstne pridelke, je neobhodno potrebno, da naše nasade tudi dovoljno gnojimo. Preobilnega gnojenja se nam ni bati, ker preveč apna, kalija in fosforove kisline hmelju ne škodi; seveda pa je preobilno gnojenje s temi gnojili zlasti dandanes negospodarsko; pač pa z dušikom moramo silno previdno gnojiti, ker preveč dušika nam docela pokvari kakovost pridelka. Pa ravno z dušikom so naši hmeljarji mnogo grešili, ker so v času dobrih cen gnojili najraje in največ z dušikom in celo samo z dušikom. Mnogo vagonov čilskega solitra, tega najhitreje učinkujočega in zato za hmelj naj- nevarnejšega dušičnatega gnojila, so v tistih časih vsako leto porabili hmeljarji ter pridelali obilo listja in kobule take kakovosti, da so hmeljski trgovci opravičeno trdili, da ni več dobiti staroznanega, dobrega štajerskega hmelja, temveč le še štajersko listje in smrekovo storžje. Naš hmelj je tedaj do- cela izgubil svoj sloves; kakor hitro pa smo pre- nehali s tem nesmiselnim gnojenjem, ga je hitro zopet pridobil. Kvaliteta, in samo kvaliteta, je pri hmelju odločilna.

Kako bomo torej gnojili hmelju pravilno? Eno- stavnega in za vse slučaje veljavnega recepta za gnojenje pač ni, ne za hmelj in tudi ne za ostale kulturne rastline, ker je v različnih zemljah treba različno gnojiti. Tak recept si more napraviti le vsak sam na podlagi večletnih gnojilnih poskusov. Pač pa lahko navedemo tu, ako smotreno upošte- vamo vsa navedena izvajanja, neko splošno pravilo, po katerem se bo vsak hmeljar več ali manj lahko ravnal.

Vsako tretje leto gnojimo hmeljski nasad s hlevskim gnojem, in sicer raztrosimo v jeseni pred oranjem na široko po nasadu na 1000 sadežev 80 g (ca. 13 voz) dobro preležanega hlevskega gnoja. Ako nismo gnojili jeseni, lahko gnojimo tudi spom- ladi pri obrezovanju, in sicer natrosimo in zakop- ljemo okoli (do 1 m daleč) vsakega sadeža 5 kg

(dvoje vil) gnoja ali 15 kg (tri lopate) komposta. Ako imamo dosti hlevskega gnoja, posebno prav lahke, peščene ali pa prav težke ilovnate zemlje, vsako drugo leto gnojimo s hlevskim gnojem. Če pa nam primanjkuje gnoja in imamo nasad v dobri, srednje težki in zagnojeni zemlji, lahko gnojimo tudi samo vsako četrto leto s hlevskim gnojem, vendar vzamemo tedaj nekaj več (100 g oziroma 6 kg gnoja ali 20 kg komposta). S hlevskim gnojem je vedno bolje gnojiti jeseni in na široko, s kom- postom pa le spomladi okoli sadežev.

V letih, ko ne gnojimo s hlevskim gnojem, pa gnojimo z umetnimi gnojili, in sicer raztrosimo na 1000 sadežev jeseni na široko po nasadu 100 kg Tomaževe žindre ali 90 kg superfosfata, 50 kg ka- lijeve soli in 30 kg apnenega dušika; namesto teh raznih gnojil pa lahko trosimo tudi mešana gnojila, in sicer 150 kg Nitrofoskala, Kasa ali pa Herku- lesa. Če nismo gnojili jeseni, pa gnojimo spomladi po obrezovanju, vendar tedaj bolj k sadežem. K vsakemu sadežu damo 8 dkg (4 žlice) superfosfata, 5 dkg (2 žlici) kalijeve soli in 3 dkg (2 žlici) apne- nega dušika; enostavnejše pa je, ako vzamemo mešana gnojila, in sicer 14 dkg (6 žlic) Kasa, Nitro- foskala ali pa Herkulesa. Od mešanih gnojil je za jesensko gnojenje na široko priporočljiv Nitro- foskal ali pa Herkules, za spomladansko okoli sa- dežev pa zlasti Kas.

Zadnje leto, preden zopet gnojimo s hlevskim gnojem, pa moramo v jeseni hmeljske nasade apnati, in sicer raztrosimo pred oranjem ob suhem vremenu na 1000 sadežev 2–5 g apnenega prahu ter ga zaorjemo. Spomladi pa lahko potem gnojimo tudi še z umetnimi gnojili okoli sadežev.

Ako torej gnojimo s hlevskim gnojem vsako tretje leto, bi bil red gnojenja takle:

1. leto: s hlevskim gnojem na široko jeseni;
2. leto: z umetnimi gnojili na široko jeseni ali pa okoli sadežev spomladi;
3. leto: apnati na široko jeseni, spomladi pa gnojiti z umetnimi gnojili okoli sadežev;
4. leto: zopet kakor prvo itd.

Če pa gnojimo s hlevskim gnojem samo vsako četrto leto, kar pa v splošnem ni priporočljivo in je dopustno le na res dobro zagnojenih, močnih zem- ljah, je vrstni red gnojenja isti, le da je gnojenje v tretjem letu enako kakor v drugem, ter šele v četrtem letu apnemo in v petem zopet gnojimo s hlevskim gnojem kakor v prvem itd.

Ako pa imamo dosti hlevskega gnoja in gno- jimo z istim hmeljske nasade vsako drugo leto, pa je red gnojenja sledeči:

1. leto: gnojimo s hlevskim gnojem na široko jeseni;

2. leto: gnojimo z umetnimi gnojili na široko jeseni ali pa okoli sadežev spomladi;
3. leto: apnemo na široko jeseni in gnojimo s hlevskim gnojem spomladi okoli sadežev;
5. leto: kakor prvo leto itd. zopet po redu od začetka.

Tako so tu navedeni različni načini gnojenja in po enem od teh se bo gotovo vsak hmeljar lahko ravnal. Seveda pa se je izbranega načina treba potem stalno držati in ne samo »poskušati« sem in tja.

Pri gnojenju pa je treba tudi paziti, da niti hlevskega gnoja ali komposta, niti umetnih gnojil ne trosimo nikdar neposredno na koreniko hmeljske rastline, temveč vsaj dobro ped oddaljeno, ker na koreniki gnojila prav nič ne zaležejo, pač pa ji lahko znatno škodujejo. Ako gnojimo na široko, moramo gnoj vedno čim prej zaorati, umetni gnoj zaorati ali zabranati; če pa gnojimo okoli sadežev, gnoj ali gnojilo zamešati in pokriti s prstjo.

Gnojnica je prav za prav domače umetno gnojilo, in sicer dušičnato gnojilo. Nekateri jo sicer priporočajo tudi za hmelj, vendar mnogo bolje zaleže na travnikih. Za hmelj pa je gnojnica kot hitro delujoče dušičnato gnojilo precej nevarna in marsikdo, ki je zalival hmelj pridno z gnojnico, je že obiral storže namesto kobul. Le v zelo starih nasadih, na zelo slabi in izčrpani zemlji in pa če drugih gnojil nimamo, lahko zalivamo hmelj tudi z gnojnico, vendar le z do polovice razredčeno z vodo in najdlje do cveta. Na vsakih 10 litrov razredčene gnojnice pa moramo pred zalivanjem raztopiti 15 dkg superfosfata. Seveda tudi z gnojnico ne smemo zalivati neposredno koreniko, temveč vsaj dobro ped daleč okoli.

Naši hmeljarji so dosti grešili v dobrih letih, ker so gnojili preveč in zlasti z dušikom, toda zadnja leta mnogi zopet grešé, ker gnojijo premalo ali pa sploh nič, apnali pa sploh niso nikdar radi. Kakor pa je preobilno gnojenje imelo svoje slabe posledice, tako jih bo imelo prav kmalu tudi prepičlo gnojenje. Treba se je držati srednje poti, gnojiti pravočasno, pravilno in dovoljno, z dušičnatimi gnojili pa zelo previdno in oprezno; pa tudi apnati je neobhodno potrebno, apnati vsaj vsako četrto leto. Hmeljska rastlina mora živeti, ne pa životariti, ker le tedaj nam bo dala res glede množine in glede kakovosti prvovrstne pridelke, lepo blago, ki si bo vedno lahko našlo kupca in se mu ne bo treba bati nobene konkurence. Zato pa hmelju moramo tudi gnojiti, toda gnojiti pravilno, ker le tedaj bomo dosegli ugodne uspehe ter se nam bo naš trud tudi vedno in dobro izplačal.

Delovanje hmeljarskega društva

(Dalje.)

Kakor ribi voda, tako je bila Hmeljarna potrebna našemu hmeljarstvu. Brez nje bi se mu godilo tako, kakor onemu na Vzhodnoštajerskem (Ilz-Fürstenfeld), ki je popolnoma izginilo.

Hmeljarna je bila ustanovljena l. 1902 kot druga z o. z. Zbiranje zadružnikov z deleži po K 100.— je bilo prav težko delo, ker je večina hmeljarjev dvomila o rentabilnosti novega podjetja, pa je vendarle šlo. Mnogo priglasiženih zadružnikov se je še naknadno skujalo in je že vplačano kavcijo K 20.— pustilo, da je zapadla ustanovnemu odboru. Končno se je vendar pridobilo 94 zadružnikov z 234 deleži, ki so stvorili glavnico K 23.400.—. S stavbo se je pričelo spomladi l. 1902, in sicer po načrtih Hmeljarne v Mainburgu na Bavarskem. Stavbo je prevzel Joh. Jeschovnik iz Arje vasi ter jo prav solidno in skrbno izvršil. Novo podjetje se je od leta do leta bolj obneslo in kmalu se je pokazalo, da so prostori Hmeljarne premajhni in da je povečanje nujno potrebno. S pomočjo državne podpore se je prvo povečanje izvršilo l. 1907. Sčasoma pa so postajali prostori Hmeljarne zopet vedno bolj tesni in so se l. 1926, 1927 in 1928 ponovno povečali, tako da bodo sedaj gotovo zadoštovali za nedogledno dobo.

Vsled svoje kulantnosti in točnosti uživa Hmeljarna polno zaupanje hmeljske trgovine. Njen naslov, tvrdka, se glasi sedaj: Hmeljarna, r. z. z o. z., l. jugoslovanski zavod za vkladanje in prepariranje hmelja v Žalcu.

Hmelj preparirati se pravi njegovo moko — lupulin — potom žvepljanja obvarovati razkrajanja. Preparirani hmelj se končno pobaše potom primer- nih stiskalnic v bale, balote ali zaboje po 100, 150, 250 kg težke. Ko še Hmeljarne v Žalcu ni bilo, se je ves v Savinjski dolini nakupljeni hmelj prepariral in prebasal v Žalcu ali Nürnbergu in tudi v drugih mestih, kar pa hmeljski trgovini nikakor ni ugajalo. Odkar pa se vsa ta dela vršé v Hmeljarni v Žalcu, je trgovina dokaj enostavnejša in zato tudi živahnejša. Poleg tega pa Hmeljarna pospešuje hmeljsko trgovino tudi s tem, da dela po inozemskih strokovnih časopisih smotreno reklamo za naš hmelj in razpošilja vzorce raznim pivovariteljem ter jih vabi k nakupovanju.

Največjo zaslugo za ustanovitev Hmeljarne imata Josip Širca in Franc Roblek, ki sta še sedaj uda njenega načelstva, in sicer prvi kot poslovodja, drugi pa kot predsednik.

Prvo načelstvo Hmeljarne je bilo sledeče: predsednik dr. M. Bergmann, podpredsednik Franc

Roblek, poslovodja Jos. Širca, tajnik in blagajnik Anton Petriček, odbornika Joh. Jeschovnič in Simon Kukec, namestnika Karl Janič in Vincenc Vabič. V prvo nadzorstvo Hmeljarne so bili določeni: Adalbert Geiss, Anton Goršek, Franc Hodnik, župnik Matija Koren, Martin Pospel, Florja Rak, dr. J. Sernek in Rudolf Senica. Prvi upravitelj Hmeljarne je bil Franc Pikel ml., sedanj pa je Vilko Senica. Točasno načelstvo je sledeče: predsednik Franc Roblek, podpredsednik in poslovodja Josip Širca, tajnik in blagajnik Anton Petriček, odbornika Nikolaj Kočevar in Franc Goričan. Udje nadzorstva so pa Andrej Anloga, Franc Baš, Blaž Brinovec, Marko Dolinar, Ivan Naraks, Martin Ocvirk, Ivan Premik in Karel Rak.

Upravičeno je upanje, da bo ostala Hmeljarna našemu hmeljarstvu za vso bodočnost najboljša podpora in pospeševaljica.

Druga važna ustanova Hmeljarskega društva je Oznamovalnica za hmelj. Radi velike konkurence, ki jo je delal naš hmelj v vedno večji meri češkemu — zlasti po svetovni razstavi v Berlinu l. 1908 —, so namreč Čehi začeli od vlade zahtevati takozvano provenienčno postavo, po kateri bi se morale vse v Avstriji s hmeljem napolnjene vreče označiti obvezno z imenom kraja, v katerem je hmelj zrastel, kar pa bi bilo našemu hmelju v veliko škodo, ker še pod svojim pravim imenom ni bil znan na svetovnem trgu. Po hudem boju so Čehi v državnem zboru izposlovali le neobvezno signiranje hmelja. Za dobo pet let je pa država v prid nasprotnikom provenienčne postave dovolila še posebne olajšave pri razpošiljanju hmelja.

Radi sklepa, izredne glavne skupščine Hmeljarskega društva z dne 2. junija 1907 se je tudi v Žalcu ustanovila Oznamovalnica za hmelj in se je sestava pravil izročila vodstvu Hmeljarskega društva in načelstvu Hmeljarne. Pravila Oznamovalnice za fakultativno označenje hmelja je potrdila c. kr. namestnija v Gradcu dne 9. IV. 1912 pod št. 2 834/17 1912. Prvo signiranje pa se je izvršilo šele l. 1926, ko se je na Češkoslovaškem uvedlo obvezno signiranje hmelja. Novi zavod v Žalcu je prvo leto signiral 620 bal v skupni teži 577 stofov; 80 % tega signiranega hmelja je šlo v Nemčijo, ostalo pa na Češkoslovaško. Od l. 1926 dalje pa se signira vedno več hmelja in se je v zadnjih letih izvažal signiran hmelj razen v Nemčijo in Češkoslovaško zlasti tudi na Angleško.

Začetek signiranja pri nas je povzročil velik prepir in gonjo zoper Hmeljarsko društvo, ki je vedno zagovarjalo le neobvezno signiranje in je smatralo obvezno kot našemu hmeljarstvu škodljivo. Prepir in gonjo zoper Hmeljarsko

društvo so povzročevali predvsem ljudje, ki so bili novinci v hmeljarstvu in ki so trdovratno zagovarjali svoje neosnovane razloge za obvezno signiranje. Vse redne in izredne glavne skupščine Hmeljarskega društva so se ponovno izrekle le za neobvezno signiranje. Mogoče je, da se bodo razmere tako izpremenile, da bo ljudi obvezno signiranje v korist našemu hmeljarstvu, toda dosedaj te razmere še niso nastopile. Vsekakor pa se ljudi Oznamovalnica lepo razvija in deluje neposredno v korist hmeljske kupčije in našega hmeljarstva vobče.

Zgodovina Hmeljarskega društva bi bila zelo pomanjkljiva, ako bi se danes ne spominjal vseh onih mož, ki so vedno drage volje pomagali društvenemu vodstvu pri izpolnjevanju prevzetih dolžnosti, to so namreč bivši, deloma že rajni, državni in deželni poslanci, bivši ter deloma še sedaj službujoči ministri, zlasti vitez Berks, dr. Ivan Dečko, dr. Anton Korošec, dr. Franc Vovšek, Franc Roblek, Ivan Pucelj, dr. Vekoslav Kukovec, dr. Albert Kramer in drugi. Gospod minister dr. Korošec je še pred kratkim izdatno pomagal Hmeljarskemu društvu, za kar mu bodi — kakor tudi vsem zgoraj imenovanim poslancem in ministrom — na tem mestu izrečena iskrena zahvala društvenega vodstva. Prošnje Hmeljarskega društva sta vedno in s povdarkom podpirali ter v ugodno rešitev priporočali tudi Kmetijska družba za Slovenijo in Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Tudi njima gre zahvala društvenega vodstva. Zahvala pa gre tudi vsem onim činiteljem, ki so društvu pomagali v gmočnem oziru, predvsem Kmetijskemu ministrstvu v Beogradu, Banski upravi Dravske banovine, okrajnima zastopoma Celje in Vransko, Savinjski posojilnici, Hmeljarni v Žalcu, Celjski posojilnici in drugim. (Dalje prihodnjic.)

Razglas o pocenitvi mešanega umetnega gnojila za travnike

Pri vseh naprednih in v kmetijstvu visokostojecih narodih je uporaba umetnih gnojil velika, v Dravski banovini pa je v primeri z naprednimi državami zelo majhna. Z ozirom na to je zelo umestno in nujno potrebno, da se v letošnji pomladi tudi v Dravski banovini izvršijo v vseh občinah obširni in sistematični gnojilni poskusi.

Pred vsem naj bi se gnojili travniki in njive, na katerih pridelujemo krmske rastline. Na ta način izboljšamo živalsko krmo in s tem tudi kakovost živinoreje, to je one panoge, ki ima v Dravski banovini dobre pogoje in lepo bodočnost.

Štedite na pravem mestu! Pogosto se čujejo ugovori: V današnjih časih se ne izplača uporaba umetnih gnojil. Predraga so. Kmet mora štediti. Denar, ki ne prinese skorajšnjega večjega dohodka, naj se ne izda. Ta ugovor pa ni povsem upravičen.

Dvignite in izboljšajte pridelke svoje grude in znižajte pridelovalne stroške. Taka je pot, ki je edino koristna v današnjih težkih časih kmetijske krize.

Konzument zahteva dobro blago poceni! Tej zahtevi mora kmetovalec zadostiti, sicer ne proda lahko svojih pridelkov. Kmetovalec pa mora dobiti za svoje pridelke povrnjene pridelovalne stroške in primeren čisti dobiček.

Sistematično izvedeni poskusi z umetnimi gnojili po vseh občinah banovine bi nam dali najbolj stvaren in točen odgovor na velevažno vprašanje, koliko se lahko z uporabo umetnih gnojil popravi današnje težko stanje našega kmeta.

Ceneno umetno gnojilo, ki vsebuje vso ono hrano, ki je rastlinam potrebna za rast in dober pridelek, ki pa mora po svoji ceni odgovarjati današnjim cenam kmetijskih pridelkov, je edino primerno za rešitev tega velevažnega vprašanja.

V ta namen je kr. banska uprava podvzela za bližajočo se pridelovalno dobo sledeče ukrepe:

1. Pri tvornicah za umetna gnojila je izposlovala najnižjo ceno za mešano gnojilo »nitrofoskal-Ruše«, ki vsebuje 4% dušika, 8% fosforne kisline, 8% kalija in okrog 33% apna.

2. Nabavo tega gnojila bo podprla z znatnim prispevkom.

Na ta način dobi naš kmetovalec mešano gnojilo »nitrofoskal-Ruše« po

Din 138.— namesto po Din 172.— za 100 kg.

Skupna nabava oziroma nabava brez posredovalcev omogoča znižano ceno.

Nadaljnje znižanje cene bi bilo mogoče, ako bi tudi občine iz svojih kmetijskih skladov dovolile primerne prispevke za manj premožne naročnike svojega okoliša. V to svrhu izdani denar bo brezdvomno dobro uporabljen.

Koliko mešanega umetnega gnojila rabimo na 1 oral? Da se pri sedanjih cenah pridelkov doseže rentabilnost, se priporoča za:

travnike, pašnike	na 1 kat. oral	na 1 hektar	
in žita	200 kg	400 kg	nitrofoskala
okopavine	300 kg	600 kg	»
vinograde	400 kg	800 kg	»
sadovnjake	500 kg	1000 kg	»

Način in čas uporabe nitrofoskala. T r a v n i k pobranaj, nato potrosi gnojilo ter zopet branaj, in sicer drugič počrez. Travniki se naj gnojijo zgodaj

spomladi, vendar naj bodo toliko osušeni, da jih lahko prevlačimo.

Nanjivah, vinogradih in sadovnjakih se naj nitrofoskal čimprej po trosenju zmeša z zemljo na ta način, da se plitvo zaorje ali plitvo zakoplje ali vsaj dobro zabrana.

Način naročevanja. Kmetovalci, ki želijo po prednjih pogojih nabaviti umetno gnojilo po znižani ceni, naj se prijavijo občinskemu uradu, ki zbira naročila in denar ter oboje dostavlja sreskemu načelnstvu. Naročniki se zavežejo, da bodo dajali podatke o uspehu gnojenja. Omenjeno znižanje cene velja samo za manj premožne ter samo za gotovo množino umetnega gnojila. Najprej dospela naročila se bodo v prvi vrsti upoštevala.

Ljubljana, dne 10. februarja 1931.

Kraljevska banska uprava.

Na to izredno ugodnost nakupa umetnega gnojila »Nitrofoskal« za travnike opozarjamo tudi naše hmeljarje. Najbolje je, ako naročajo občine same ali pa razne kmetijske korporacije večje množine tega gnojila za svoje člane potom občine, ker tedaj uživajo tudi še posebne ugodnosti plačanja. Pri naročilu namreč morajo plačati le tretjino kupne vsote, ostali dve tretjini pa lahko plačajo tudi pozneje, šele v teku štirih mesecev. Hmeljarji! Poslužite se te prilike in izboljšajte tudi svoje travnike!

Razno

Angleška pivovarniška industrija. V l. 1929/30, t. j. od 1. IV. 1929 do 31. III. 1930 je obratovalo v Angliji 1418 (prejšnje leto 1502) večjih in 12.513 (prej 12.922) manjših pivovarn, ki so navarile skupno 40.550.100 hl (prejšnje leto 40.860.150 hl) piva. Za to so porabile 1.890.000 stofov malca, 1250 stofov žita, 15.630 stofov riža in koruze, 900.000 stofov sladkorja in 160.000 stofov hmelja. Davka pa so plačale 71.254.476 funtov sterlingov, t. j. 1.893.538.882.560 Din.

V Avstriji je v preteklem letu nazadovala produkcija piva za približno 25%.

Hmelj v Ameriki. Po podatkih iz poljedelskega ministrstva U. S. A. je znašala skržitev nasadov v preteklem letu 22%, pridelek pa je bil manjši za 29%, t. j. 44.429 stofov. Pridelek hmelja v U. S. A. je namreč 1930 znašal samo 106.356, dočim 1929 še 150.785 stofov. Izvoz je znašal do konca novembra 24.957, uvoz pa 470 stofov. Iz teh podatkov je razvidno, koliko hmelja porabi Amerika doma vkljub prohibiciji, in sicer se uporablja hmelj deloma za brezalkoholno pivo, deloma za tajno varenje piva, deloma pa v gospodinjstvu.

Hmelj in — nogavice. Kakor smo že poročali, je Francija pri zadnjih trgovskih pogajanjih z Nemčijo popustila in bo uvozna carina na hmelj v Nemčijo zvišana od 60 RM na 150 RM (od 8 Din na 20 Din za kilogram). V Berlinu je bil namreč sedaj k nemško-francoski trgovski pogodbi iz l. 1927 sklenjen dodatni spo-

razum, po katerem zniža Nemčija Franciji uvozno carino na bombažaste nogavice, zato pa ima proste roke glede določitve nove carine na hmelj in mlevske izdelke. Tako je Francija žrtvovala interese hmeljarstva interesom tekstilne industrije. Ako se posreči Nemcem doseči kak podoben sporazum tudi glede trgovske pogodbe z Belgijo, potem bo padla zadnja zapreka in bo veljala v Nemčiji splošno uvozna carina 20 Din za kilogram.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Zadnji čas je bilo živahnejše povpraševanje za letnik 1931 v predprodaji po 8—10 Din za kg, vendar hmeljarji nikakor niso voljni prodajati naprej, najmanj pa še po tej ceni.

Češkoslovaška: Tržišče je mirno in prometa malo, vendar so se cene učvrstile ter se plača za kg 6—14 Din. Ceni se, da je neprodanega še ca. 17.500 stotov hmelja. Javna znamkovalnica v Žatcu je do sedaj overila 73.000 stotov hmelja letnika 1930.

Nemčija: Tržišče je mirno, prometa skoro nič, cene pa so še nekoliko nazadovale. Za hallertauski hmelj se plača 8—13 Din, za würtemberški 12 Din, za gorski in badenski 6 Din, za špaltski pa 8 Din za kg. Mimo tržišča je bila prodana le ena, večja partija hallertauskega hmelja lepe barve za izvoz po 9 Din za kg.

Francija: V pivovarnah se prodaja severno-francoski hmelj po 13—14 Din, alzaški pa po 16—20 Din za kg. Producenti so prodali že tudi večino preostalega hmelja l. 1929, in sicer po 1—2 Din za kg.

Belgija: Tržišče zelo mirno in brez povpraševanja. Hmelj iz Poperinghe notira 8 Din, hmelj iz Alostia pa 10 Din za kg.

Anglija: Tržišče je popolnoma mirno in je nekoliko povpraševanja le po hmelju slabše kakovosti in izredno nizkih cenah. Nominalno pa so cene ostale nespremenjene.

Amerika: Kupčija je še vedno slaba, malo povpraševanja in cene nespremenjene. V splošnem je neprodano pri producentih še dve tretjini hmelja l. 1930 in še skoro ena tretjina l. 1929, ker je v izvozu velik zastoj. Z izvozom našega hmelja v Ameriko forej skoro, zaenkrat vsaj, ne moremo računati, ker bi ga še iz Amerike radi uvažali k nam.

Za razvedrilo

V znamenju časa.

Bojan: »Dober dan, Marjan. Kako se še kaj godi Tebi in Tvoji gospe?«

Marjan: »Imenitno, živiva kakor v raju.«

Bojan: »Zares?«

Marjan: »Seveda, nimava kaj obleči in živiva v vednem strahu, kdaj naju vržejo iz stanovanja.«

Mali prekanjenec.

Mamica k sinčku, ki mora jemati zelo grenka zdravila: »Zakaj pa hočeš zdravila vedno le od babice?«

Sinček: »Zato, ker se babici trese roka in vedno polovico razlije.«

FRANC STRUPI Celje

Zaloga stekla, porcelana, svetiljk, okvirov ter šip, kipov itd. Prevzema vsakovrstna steklarska dela.

Najnižje cene in točna postrežba.

ANTON BRUMEC

GOSPOSKA ULICA ŠTEV. 2

Pridite in prepričajte se sami. K nakupu se ne sili.

se vsakomur priporoča kot ugoden vir za nakup vsakovrstnega **manufakturnega** ter **modnega blaga**.

Blago dobre kakovosti, nizke cene, **vsestransko priznana solidnost**.

IVAN RAVNIKAR CELJE

nudi umetna gnojila, semena, **barve** ter **specerijsko** in **kolonialno** blago po najnižjih cenah.

Sredstva za pobijanje škodljivcev

na drevju, trti, **hmelju** in žlahtnem grmičevju so: Arbinol, kvasija-les, modra galica, mazavo mlo, švajnfurtsko zelenilo (strup), Sulfarol, Sulikol, apneni arzeniat

Zaloga v drogeriji 'Sanitas', Celje, Aleksandrova 5
ali pa v njeni podružnici v Ljubljani: **le na Dunajski cesti števil. 5**

Točna navodila o uporabi enega ali drugega sredstva, ki so vsa preizkušena, dobite zastonj

HMELJARJI!

Vaš zavod je

**SAVINJSKA
POSOJILNICA
V ŽALCU**

registrov. zadr. z neomej. zavezo

ki deluje že **petdeseto** leto za povzdigo gospodarstva, predvsem hmeljarstva, Savinjske doline in kjer naložite najboljše in najvarneje svoj denar.

Za varnost naložb jamči poleg lastnega premoženja, ki obstoji iz nepremičnin in večmilijonskih rezerv, še več tisoč zadrušnikov z vsem svojim premoženjem.

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema od vsakogar in jih obrestuje najugodnejše.

Posojila daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev pod najugodnejšimi pogoji.

Uradne ure: Ob delavnikih od 8—12 in od 2—6.
Ob nedeljah od 9—11.

HMELJARNA ŽALEC**I. jugoslovanski zavod za vkladanje in konzerviranje hmelja**

registrovana zadruga z omejeno zavezo

se priporoča za strokovno pripravlanje in basanje hmelja na vse načine (bale, balute, cilindre, zaboje), nadalje za vkladanje in lombardiranje (posojevanje proti zastavi) hmelja in za trgovsko in prometno posredovanje, vse to z jamstvom kulantne in solidne postrežbe in stroge diskrecije.

Obratna naprava je najmodernejše urejena, ima 10.000 m² skladiščnega prostora, 14 žveplarn, med temi 5 kurilnih, s skupno kapaciteto 200 stotov dnevno pri enkratnem porabljanju na dan. Hmeljarna je tudi opremljena z 10 stiskalnicami, z električnimi dvigalniki in z modernimi rešetalnimi stroji. V njej sami je več udobno urejenih stanovanjskih sob, ki so gg. komitentom na razpolago.

Zaloga vsakovrstnih hmeljskih vreč in umetnih gnojil

**HMELJARJI! VAŠ DENARNI ZAVOD JE
LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU**

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na voglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 4000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

Vlagatelji pri Ljudski posojilnici ne plačajo rentnega davka — Stanje vlog nad 90,000.000 dinarjev

Najbolj varna naložba denarja — Najvišja dnevna obrestna mera

Jamstvo Dravske banovine z vsem premoženjem in davčno močjo

Hranilnica dravske banovine podružnica Celje

(nasproti pošte) Cankarjeva ul.

prej Južnoštajerska hranilnica

Vsakovrstna posojila pod ugodnimi pogoji

Dolžnik jamči samo za izposojeni kapital

Umetna gnojila

Thomasovo žlindro, superfosfat, kalijevo sol, apneni dušik KAS in Nitrofoskal

Kmetijske stroje

pluge, brane, slamoreznice, trijerje in škropilnice

Sredstva za

pokončavanje škodljivcev

ter vse druge kmetijske potrebščine

oddaja najceneje:

Skladišče

Kmetijske družbe

v Celju (pri kolodvoru)

Kmetje, meščani, trgovci, obrtniki!

Zavarovalnica slovenskega ljudstva je le

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Zavaruje:

1. proti požaru, strelji in plinski razstrelbi: poslopja vsake vrste, dograjena kot tudi med gradnjo, vse premičnine, pohištvo, zvonove, poljske pridelke, hmelj, žito, krmo itd.;
2. proti razbitju in razpoki: zvonove, steklo;
3. v življenjskem oddelku: na doživetje in smrt, otroške dote, rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah in pri najugodnejših plačilnih pogojih.

Za vsa pojasnila in nasvete v zavarovalnih zadevah se obračajte le na naše krajevne poverjenike po župnijah ter

v Celju

na Podružnico Vzajemne zavarovalnice, palača Ljudske posojilnice, Vodnikova ulica,

v Mariboru

pa na gosp. Žebota Franja, glavnega zastopnika Vzajemne zavarovalnice, Loška ulica 10.

Hmeljarji!

Gnojite z apnenim dušikom!

To je najcenejše in najrentabilnejše dušičnato gnojilo domačega proizvoda!

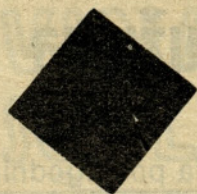
Z apnenim dušikom ne dajemo zemlji samo dušika, marveč tudi potrebnega apna.

Apneni dušik daje hmelju tako priljubljeno in vedno zaželeno gladko zeleno barvo!

Navodila o načinu uporabe, potrebnih količinah, rentabilnosti, dobaviteljih, uspehih in cenah apnenega dušika daje: **Tvornica za dušik, Ruše pri Mariboru.**

V tej tvornici se dobiva tudi mešanica „Nitrofoskal-Ruše“, napravljena na poseben patentiran način iz gnojil: apneni dušik + kalijeve sol + superfosfat.

**Hmeljarji!
Kmetovalci!**

**Vsa pojasnila brezplačno
Zastopstva v vseh večjih mestih**

Brzjavke:
Fosfat-Zagreb

Telefonska
štev. 29—13

Za travnike in deteljišča uporabljajte

SUPERFOSFAT

a za **hmelj**, vinograde, krompir, koruzo in povrtnino je najbolje **polno gnojenje**, katero se izvrši v obliki mešanice

== KAS ==

ali

Herkules (organski KAS)

Superfosfat, KAS, Herkules kakor tudi vsa ostala umetna gnojila nudi po najpovoljnejši ceni

»FOSFAT« d. d.

za promet in trgovino z umetnimi gnojili

Zagreb, Mažuranića trg 6

USTANOVLJENA LETA 1881

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU, CELJE

V LASTNI HIŠI

Sprejema
hranilne vloge

od vsakogar, jih obrestuje naj-
ugodnejše, nudi popolno varnost
in izplačuje
točno

NARODNI DOM

Izvršuje vse denarne posle, kupuje in prodaja tuj denar ter čeke na inozemstvo

Izdaja uverenja za izvoz blaga

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega aktivnega premoženja po Din 100.000.000.—,
še lastna glavnica in rezerve, ki znašajo skupaj nad Din 14.500.000.—

MARIBOR
Aleksandrova ul. 11

PODRUŽNICI:

ŠOŠTANJ
(v lastni hiši)